11.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 2.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 1 (11.3.1): Çin ve Hint medeniyetlerinin ortaya çıktığı alanlardaki Sarı Irmak, Gök Irmak, İndus ve Ganj nehirlerinin bu kültürlerin yayılışındaki rolünü açıklayınız. Bu nehirlerin taşkınlarının tarım ve yerleşim düzeni üzerindeki etkilerini analiz ediniz. **Cevap:** Bu büyük nehirler, taşıdıkları alüvyonlarla çevresindeki toprakları verimli hale getirerek geniş halk kitlelerinin beslenmesini ve kalıcı yerleşimlerin kurulmasını sağlamıştır. Nehirlerin periyodik taşkınları, tarım takviminin (astronomi bilgisinin) gelişmesini zorunlu kılmış, bu da bilimsel ve teknik ilerlemeyi tetiklemiştir. Akarsu boylarındaki ulaşım imkanları, kültürel alışverişi ve siyasi birliğin kurulmasını kolaylaştırarak bu iki medeniyetin binlerce yıl kesintisiz devam etmesine olanak sunmuştur.

Soru 2 (11.3.3): Türk kültürünün İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte mekânsal özelliklerinde ne gibi değişimler meydana gelmiştir? Şehirleşme yapısı, cami merkezli yerleşimler ve medreselerin kültürel peyzaj üzerindeki etkilerini analiz ediniz. **Cevap:** İslamiyet'in kabulüyle Türkler yerleşik hayata daha hızlı geçmiş ve şehir yapıları "külliye" adı verilen; cami, medrese, aşevi ve hamamdan oluşan merkezler etrafında şekillenmiştir. Bu değişim, Türk kültürünün bozkır kökenli dinamizmi ile İslam'ın yerleşik ve kurumsal yapısının harmanlanmasına yol açmıştır. Kubbeli mimari, hat sanatı ve kervansaraylar gibi unsurlar, Türk-İslam sentezinin mekânsal kimliğini oluşturmuş ve bu doku Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar geniş bir coğrafyada kültürel birliği simgelemiştir.

Soru 3 (11.3.4): Türkiye'nin transit ticaret (enerji ve mal taşımacılığı) koridorları üzerindeki konumunu düşününüz. Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı veya Demir İpek Yolu gibi projelerin Türkiye'nin bölgesel bir medeniyet ve güç merkezi olmasındaki etkisini değerlendiriniz. **Cevap:** Türkiye, enerji zengini Hazar ve Orta Doğu bölgeleri ile tüketim merkezi olan Avrupa arasında doğal bir enerji köprüsüdür. Bu dev projeler, Türkiye'yi sadece bir geçiş yolu değil, aynı zamanda küresel enerji güvenliğinin sağlandığı ve ticaretin yönetildiği bir "enerji üssü" haline getirmektedir. Bu ekonomik güç, Türkiye'nin bölgesel barışın sağlanmasında ve kültürel bağların güçlendirilmesinde etkin bir rol üstlenmesini sağlayarak tarihsel medeniyet merkezi misyonunu modern dünyada devam ettirmektedir.

Soru 4 (11.3.5): Afrika kıtasının ham madde kaynakları açısından çok zengin olmasına rağmen küresel ticaret ve üretimdeki payının düşük olmasını nasıl açıklarsınız? Bölgesel eşitsizliklerin ham madde, üretim ve pazar ilişkisi üzerindeki etkilerini sorgulayınız. **Cevap:** Afrika, teknolojik altyapı yetersizliği, sermaye eksikliği ve istikrarsız siyasi yapılar nedeniyle kendi ham maddesini işleyip katma değerli ürünlere dönüştürememektedir. Kıta, genellikle gelişmiş ülkelerin ham madde deposu olarak kalmakta, çıkarılan maden ve enerji kaynakları doğrudan dışarıya satılmaktadır. Bu durum, üretimin ve kârın başka bölgelerde kalmasına yol açarak küresel ticarette hiyerarşik bir eşitsizlik yaratmakta ve Afrika'nın bir pazar alanı olarak büyümesini de engellemektedir.

Soru 5 (11.3.6): İnanç turizmi ve sağlık turizmi gibi alternatif turizm kollarının ülkeler arası etkileşimdeki farklı rollerini açıklayınız. Türkiye'nin bu alanlardaki potansiyelinin kültürel diplomasi üzerindeki etkilerini değerlendiriniz. **Cevap:** İnanç turizmi, farklı dinlere mensup insanların ortak değerlerde buluşmasını sağlayarak dinler arası diyalog ve barışa hizmet eder; sağlık turizmi ise ülkelerin teknolojik ve insani gelişim seviyesini kanıtlayarak bir güven ortamı oluşturur. Türkiye'nin Efes, Sümela veya Şanlıurfa gibi inanç merkezlerine sahip olması ve tıp alanındaki başarısı, dünyanın dört bir yanından insanı buraya çekerek Türkiye'nin "yumuşak güç" (soft power) etkisini artırmakta ve kültürel bağlarını küresel ölçekte güçlendirmektedir.

11.Sınıf COĞRAFYA 2.Dönem 2.Yazılı

Yazilidayim.net - Masalcidede.com

Soru 6 (11.3.7): Japonya’nın doğal kaynaklar bakımından fakir olmasına rağmen dünyanın en büyük sanayi güçlerinden biri olmasını sanayileşme süreçleri açısından analiz ediniz. Japonya’nın hammadde dışa bağımlılığını nasıl bir stratejiyle aştığını değerlendiriniz. **Cevap:** Japonya, doğal kaynak eksikliğini nitelikli insan gücü, yüksek teknoloji ve dışa dönük ticaret stratejisiyle aşmıştır. Ham maddeyi deniz yoluyla dünyanın farklı yerlerinden ithal edip, bu ham maddeleri yüksek mühendislik ve inovasyonla otomobil, elektronik ve robotik ürünlere dönüştürerek ihraç etmektedir. Japonya’nın bu başarısı, sanayileşmede doğal kaynaklardan ziyade "beşerî sermaye" ve teknolojik Ar-Ge’nin ne kadar belirleyici olduğunun en önemli kanıtıdır.

Soru 7 (11.3.8): Modern tarım tekniklerinin (GDO’lu tohumlar, yoğun ilaçlama, seracılık) çevresel etkilerini ve bu yöntemlerin ekonomik verimlilik ile sürdürülebilirlik arasındaki dengesini sorgulayınız. Geleceğin dünyasında "organik tarım" ve "akıllı tarım" uygulamalarının önemini analiz ediniz. **Cevap:** Modern tarım teknikleri kısa vadede üretimi artırıp gıda krizini önlese de; toprak kirliliği, su kaynaklarının zehirlenmesi ve biyoçeşitlilik kaybı gibi ciddi riskler taşır. Bu durum ekonomik verimliliği artırırken ekolojik sürdürülebilirliği tehlikeye atmaktadır. Gelecekte, teknolojinin doğayla uyumlu kullanıldığı "hassas tarım" (akıllı tarım) yöntemleri ve doğal kaynakları koruyan "organik tarım", hem sağlıklı gıdaya ulaşım hem de yaşanabilir bir çevre için hayati bir zorunluluk haline gelmektedir.

Soru 8 (11.3.9): G20 (Gelişmiş Yirmi Ülke) örgütünün küresel ekonomik krizlere müdahale etme gücünü ve etki alanını değerlendiriniz. G20’nin dünya nüfusunun ve ekonomisinin büyük bir kısmını temsil etmesinin, küresel kararların alınmasındaki önemini açıklayınız. **Cevap:** G20, dünya ekonomisinin yaklaşık yüzde seksen beşini ve dünya nüfusunun üçte ikisini temsil eden, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan büyük ekonomilerin bir araya geldiği küresel bir platformdur. Bu kadar büyük bir ekonomik gücü temsil etmesi, G20’de alınan kararların dünya ticaret kurallarını, finansal istikrarı ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini doğrudan şekillendirmesini sağlar. Küresel kriz anlarında liderlerin bir araya gelerek ortak politika üretmesi, dünya ekonomisinin dengede kalması için en kritik mekanizmalardan biridir.